

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

Articul. V. De Objecto attributionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

mitas transcendentalis, quæ tota essentialis est, & intrinseca actui, regulamque veluti terminum & principium directivum extrinsecè tantùm respicit.

ARTICULUS V.

De Objecto Attributionis.

§. unicus.

An & quale in Logica detur?

88. **N**ota. Tanta est Authorum circa hanc quæstionem dissensio, ut *Compt. hic Disp. 7.* septendecim diversas circa hanc materiam opiniones sese vidisse fateatur. Tanta autem opinionum hæc diversitas oritur ex diversis Objecti hujus definitionibus. Præcipuæ circa hanc quæstionem sententiæ sunt ferè sequentes. *Prima & Communior* objectum hoc ita definit: Est objectum parziale complexum, ad quod reliqua, quæ in scientia vel arte tractantur, ultimato referuntur; ipsum verò ad aliud parziale non refertur. Hæc definitio præscindit ab in- & extrinseco objecto attributionis. *Secunda est*, eorum, qui objectum attributionis intrinsecum admittunt, voluntque, ut reliqua ex fine intrinseco vel ipsius scientiæ, vel objectorum attributorum referantur. *Tertia est* eorum, qui hoc objectum cum objecto principali confundunt; pro qua opinione stare videntur *Hurtad. & Compt.* quorum prior pro objecto attributionis in Logica assignat demonstrationem; posterior autem definitionem. *Quarta est* eorum

eorum, qui P. Rhodes, Semery & Wietrowsky sequentes per objectum attributionis Logicæ intelligunt objectum adæquatum complexum; ad quod omnia revocantur, quæ per se, & propter se à Logica attinguntur. Tale juxta hos authores est operatio recta in Comuni; cujus attributa sunt illa, quæ per accidens & secundariò propter operationem rectam à Logica attinguntur; ut sunt voces, Res, & Proprietates logicales. Quinta sententia definitionem primæ admittit, cui sequentia addit: *ad quod reliqua referuntur ex fine extrinseco Authoris, aliorumve communiter talem scientiam, vel artem profitentium, quique sit ipsi scientiæ vel arti aliquo modo congruus.* Et hoc appellant objectum attributionis extrinsecum. Ex his duplex oritur *status questionis.* 1. An detur in Logica tale objectum intrinsecum? 2. An saltem extrinsecum?

89. *Dico* 1. Non datur in Logica objectum attributionis intrinsecum. *Ratio est:* quia in ea non datur objectum partiale, ad quod reliqua objecta omnia referantur ex fine intrinseco vel ipsius Logicæ, vel objectorum attributorum. *Probat* hoc. Imprimis non referuntur ad aliquod objectum partiale ex fine intrinseco ipsius Logicæ. Nam *Logica Apprehensiva* pro fine suo intrinseco habet apprehensionem rectam; *Judicativa* habet judicium rectum; in quibus hæ Logicæ partiales quiescunt, nec objecta sua intrinsecè referunt ad Discursum; quod patet ex earum regulis, quarum nulla dicit: sic formandam esse definitionem, aut proposi-

posi-

positionem, ut rectus inde fiat discursus, vel ut seruiat discursui; sed simpliciter dirigunt ipsam definitionem ac propositionem, quæ, si rectæ sint, quiescunt. Ergo reliqua objecta non referuntur ad aliquod partiale ex fine intrinseco ipsius Logicæ. Ad hæc ponamus impossibilitari Logicam discursivam: An propter eam Logica apprehensiva vel iudicativa non haberet finem suum in apprehensione vel iudicio, quin hæc objecta referri possent ad discursum? Cur ergo modò intrinsecè illuc referantur? Deinde reliqua objecta non referuntur ad Discursum ex fine intrinseco ipsorum attributorum: Nam apprehensiones & iudicia per se completa sunt, & expetibilia à Logica, absque ullo ordine essentiali ad discursum. Ergo.

90. *Dico 2.* Datur in Logica objectum attributionis extrinsecum, nempe Syllogismus perfectus probabilem & demonstrativum complectens. *Ratio est:* quia huic convenit definitio objecti attributionis extrinseci n. 88. sub finem allata. Nam 1. est objectum partiale complexum, ut per se patet. 2. Ad illum reliqua omnia referuntur ex fine Authoris, & communi ferè Logicam profitentium intentione; quia Apprehensiones, iudicia & reliquæ argumentationis species ad syllogismum deservire possunt, vel ut partes, vel ut præsupposita, vel ut concomitantia ad meliorem ipsius intelligentiam & effectationem. Hinc ipse *Arist.* Logicam suam ita ordinavit, ut primò ageret de apprehensione, tum de iudicio, ac denique de discursu-

discursu in ordine ad syllogismum ceu speciem discursûs nobilissimam, cujus vestigia hodie adhuc Philosophi premunt, non ex necessitate, cum sistere in singulis potuissent; sed ex congruentia quadam; quod hæc ante syllogismum præsupponantur. 3. Ipse syllogismus non refertur ad aliud objectum parziale in Logica. Dic enim, quæ sit necessitas, aut quæ specialis congruentia, quod ante reliqua objecta partialia syllogismus perfectus præsupponatur, eis que deserviat?

91. *Obj. I. contra I. Conclus.* Discursus perfectus haberi nequit absque apprehensionibus & judiciis; ergo hæc ex fine intrinseco referuntur ad discursum. *R. N. Conf.* hoc tantum sequitur; quod ante discursum apprehensiones & judicia requirantur tanquam præsupposita, & hæc apta sint ad eum referri. Minimè autem infertur, hæc necessariò & exigitive ad illum referri, adeò, ut sine illo hæc non subsistere, nec in his sistere Logica apprehensiva aut judicativa possit; quod tamen necessariò sequeretur si ex fine intrinseco ad discursum referrentur. *Si ais:* Partes per se & ex fine intrinseco referuntur ad suum totum; sed Apprehensio & iudicium sunt partes syllogismi perfecti; ergo per se, & ex fine intrinseco referuntur ad illum. *R. D. maj.* Partes per se referuntur ad suum totum, si sint partes per se C. si sint partes per accidens N. *D. etiam min.* sed apprehensio & iudicium sunt partes syllogismi perfecti per se N. per accidens T.

si re-

si reponas: Apprehensio & iudicium sunt partes essentielles discursûs; ergo sunt partes illius per se. R. *D. ant.* Sunt partes essentielles discursûs ex parte suâ N. ex parte ipsius syllogismi. T. Pars per se & ex parte suâ essentialis est, quæ tanquam aliquid incompletum cum alio incompleto ordinatur ad constituendum totum: ejusmodi sunt materia & forma. Apprehensio autem & iudicium per se sunt quid completum. Dixi bis *Transseat.* quia nec apprehensio est pars iudicii; nec iudicium pars discursûs, ut suo loco tradetur. *Si rursus instes*: Apprehensio & iudicium sunt objecta inadæquata; ergo intrinsecè referuntur ad adæquatum. R. 1. etiam Discursus est objectum inadæquatum; ergo & hic exigit referri ad adæquatum. R. 2. *D. Conf.* ergo intrinsecè referuntur ad adæquatum tanquam ad objectum attributionis. N. tanquam objecta partialia ad totale C. *Si dicas denique*: Discursus perfectus est finis ultimus Logicæ; sed ad finem ultimum omnia referuntur per se & intrinsecè; ergo. R. *D. maj.* est finis ultimus Logicæ partialis, scilicet discursivæ C. Logicæ totalis. N.

92: *Obj. 2. contra 2. conclus.* Syllogismus probabilis, tanquam aliquid minùs perfectum, refertur ad demonstrationem tanquam aliquid perfectius; ergo sola demonstratio videtur esse objectum attributionis. R. *N. ant.* Syllogismus perfectus dividitur in probabilem & demonstrativum; quomodo igitur hic ad illum ordinetur? Adhæc syllogismi probabiles non de-

serviunt ad demonstrativum, nisi valde remotè, in quantum per eos intellectus disponitur paulatim ad eliciendum discursum evidentem. Statuendum igitur est aliquid magis commune pro objecto attributionis, ad quod reliqua propiùs deservire possint, quale N. 90. assignavimus. Si dicas, non omnia referri posse ad syllogismum perfectum, v. g. Argumentationes fundatas in regulis Conversionis & Æquipollentiæ, & N. Nam argumentationes ejusmodi deserviunt ad syllogismum hypotheticum, qui ex iis fieri potest; deserviunt etiam ad syllogismi categorici meliorem notitiam, & quidem non ita remotè.

ARTICULUS VI.

De Proprietatibus & Causalitate Logicæ.

§. I.

An & quomodo Logica sit Una?

93. **N**ota. Triplex datur unitas, quam hinc vel obiter prænotare juvat. 1. Est *Unitas identitatis*, sive *indivisibilitatis*. Hæc unitate dicitur unum, quod nullas partes physicas habet, nec homogeneas, nec heterogeneas; ut *Deus*, *Angelus*. 2. Est *unitas compositionis*. Sic unum est, quod constat materiâ & formâ physicâ, ut *homo*: 3. Est *Unitas aggregationis*, quâ multa & diversa entia completa congregantur. Sic unus dicitur *populus*, *exercitus*. His positis, quæritur, quâ unitate Logica totalis, prout apprehensivam, Judicativam & Discursivam complectitur, sit una? *Statu-*

F

tus